

3. Саєнко М.Г. Стратегія підприємства: навч. посіб. / М.Г. Саєнко. – Тернопіль: Економічна думка, 2007. – 352 с.

4. Бланк И.А. Управление использованием капитала / И.А. Бланк. – К.: Ника-Центр, Эльга, 2002. – 656 с.

5. Воробйов Ю.М. Фінансова стратегія підприємства: навч. посіб. / Ю.М. Воробйов, О.І. Воробйова, Н.В. Іліних. – Сімферополь: Таврія, 2006. – 117 с.

Матчишина Л. О., ст. гр. ФСГзм-11
Гуцал І. С., д.е.н., професор

МЕХАНІЗМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ САНАЦІЄЮ ПІДПРИЄМСТВА

Актуальність теми обумовлена відсутністю належного теоретичного, методичного та законодавчого забезпечення антикризового управління, а також необхідністю проведення системних досліджень з питань формування цілісної наукової парадигми антикризового управління фінансами підприємств; визначення функціональних та інституційних особливостей антикризового фінансового менеджменту; діагностики банкрутства; удосконалення політики держави в галузі оздоровлення реального сектору економіки, що сприятиме підвищенню фінансової безпеки як окремих вітчизняних підприємств, так і економіки в цілому.

Необхідною передумовою вирішення проблем антикризового управління фінансами підприємств є розроблення механізмів зменшення нерівномірності в інформаційному забезпеченні суб'єктів економічних відносин. Про актуальність цього напряму дослідження свідчить уже те, що найбільш видатним його представникам – У. Вікрей, Р. Коуз, Д. Канеман, К. Ерроу, Дж. Мирліс, М. Спенс, Дж. Стігліц – було присуджено Нобелівську премію в галузі економіки.

Окремі складові теоретичного фундаменту антикризового управління фінансами підприємств за нової “інформаційно-інноваційної економіки” містяться в працях провідних вітчизняних економістів: О. Барановського, М. Білик, І. Бланка, А. Гальчинського, І. Зятковського, М. Крупки, Л. Лігоненко, О. Мендрула, О. Терещенка, С. Юрія.

Стійку тенденцію до збільшення числа підприємств-банкрутів, причини фінансової кризи багатьох підприємств (які нерідко були лідерами у своїй галузі), проблематику антикризового управління, на наш погляд, слід розглядати крізь призму закономірностей “нової економіки”. Нова економічна реальність, яка сформувалася під впливом інформаційно-інноваційних чинників, являє собою якісно новий рівень виробничих відносин.

Управління фінансовою санацією необхідно розглядати як самостійний вид професійної діяльності, спрямований на запобігання кризовим явищам та подолання їх у діяльності підприємства на підставі раціонального використання наявних ресурсів і потенціалу виживання, мінімізації матеріальних та фінансових витрат шляхом застосування відповідних форм, принципів та методів роботи.

Запровадження такого управління потребує:

- використання основних засад проведення фінансової санації підприємства (принципів, порядку та інструментів управлінського впливу);
- застосування інструментарію діагностики кризових явищ і загрози банкрутства підприємства;
- розроблення антикризової програми підприємства та обґрунтування антикризових заходів (використання внутрішніх резервів відновлення платоспроможності, реструктуризація активів та пасивів підприємства, зовнішня і внутрішня реорганізація).

Процес управління санацією в кризових ситуаціях поділяються на два етапи:

1) Визначення потенційних кризових ситуацій, які можуть виникнути в організації (типи криз), та їх джерел.

2) Розробка і прогнозування поведінки підприємства відповідно до можливих сценаріїв розвитку події (підготовка розгорнутого плану, що дозволяє провести аналіз можливих сценаріїв розвитку події, моделювання кризових ситуацій).

При плануванні потенційної кризи перший крок полягає у визначенні типів кризи, які можуть виникнути в організації. Їх доволі багато. Тому важливо визначити, які зі зовнішніх сфер найбільш важливі для підприємства, як воно з ними взаємодіє, які критичні події можуть відбутися у взаємодії з ними. Після того, як типи криз, які можуть виникнути в організації, визначені, важливо підготувати розгорнутий план, що дозволяє провести аналіз можливих сценаріїв розвитку події, моделювання кризових ситуацій.

З метою створення сприятливих умов для фінансування антикризових заходів виправданим є застосування інструментарію двоступінчастої санації, що включає санацію балансу та збільшення статутного капіталу. Запровадженню у вітчизняну практику антикризового управління інструменту санації балансу сприяли б законодавчі нововведення щодо спрощення процедури зменшення статутного капіталу підприємств у разі безкоштовного передання до анулювання корпоративних прав та виведення з під оподаткування податком на прибуток доходів підприємства, які спрямовуються на формування капітальних резервів і є результатом внесків власників: емісійний дохід у вигляді дизажію, безповоротна фінансова допомога, надана власниками, доходи від дооцінки активів, оскільки таке збільшення капіталу, за

своєю природою, не може розглядатися як доходи підприємства та його власників.

Література

1. Сухарева Л. Проблеми адаптації і передумови організації контролінгу у вітчизняній теорії та практиці / Л. Сухарева, С. Петрова // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – № 8. – С. 32-35.
2. Терещенко О.О. Антикризове фінансове управління на підприємстві: монографія / О.О. Терещенко. – К.: КНЕУ, 2003. – 268 с.
3. Терещенко О.О. Антикризовий фінансовий менеджмент – вимога “нової економіки” / О.О. Терещенко // Ринок цінних паперів України. – 2009. – № 9-10. – С. 25-32.
4. Штангрет А. Антикризове управління як засіб попередження банкрутства / А. Штангрет // Регіональна економіка. – 2014. – № 2. – С. 41-46.

Онiпко Т. В., ст. гр. ФМО-41
Стефанiв I. Ф., к.е.н., доцент

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Проблема оцінки ефективності виробництва посідає важливе місце в системі аналізу діяльності підприємства. Вона займає ключове положення в економічній теорії та практиці.

Для формування загального висновку про ефективність виробничої діяльності підприємства доцільно використовувати комплексну систему показників. Саме тому в західній економічній науці ефективність виробничої діяльності розглядають як складне і багатоаспектне поняття [2].

Одним із наслідків діяльності підприємств є банкрутство. Це явище на даний час є дуже поширеним в Україні. Нестабільність економічного і політичного середовища в країні, недосконалість правового та податкового законодавства призвели до збільшення кількості неплатоспроможних підприємств, які прямують до банкрутства, що призводить у більшості випадків до ліквідації таких підприємств. Проблеми банкрутства підприємств є особливо актуальними в умовах фінансової нестабільності.

Дослідження питання банкрутства підприємств здійснили у своїх працях багато науковців: І. Бланк, В. Грачова, І. Омелянович, Н. Протопопова, О. Терещенко та інші.

Відповідно до Закону України “Про банкрутство”, під банкрутством розуміється пов’язана з нестачею активів у ліквідній формі неспроможність юридичної особи – суб’єкта підприємницької діяльності задовольнити в установленій строк пред’явлені до нього з боку кредиторів вимоги та виконати зобов’язання перед бюджетом [1].